

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса:

вул. Свободи, 15, с. Станіслав, Білозерського р-ну,
Херсонської обл., 75051

Моб.тел. +380 (99) 512-61-34 - Писаренко Олена Анатоліївна,
головний спеціаліст відділу фінансово-економічної
діяльності Станіславської сільської ради

Електронна пошта:

stanislav_sr@meta.ua

Офіційний сайт:

<https://stanislavskaotg.dosvit.org.ua/>

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

**Global
Communities**
Partners for Good

2019

СТАНІСЛАВСЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА

БЮДЖЕТ

для громадян

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Шановні жителі Станіславської об'єднаної територіальної громади!

Станіславська об'єднана територіальна громада впроваджує новітній інструмент - бюджет для громадян. Цей інструмент для того, щоб наші жителі отримали повну інформацію про бюджет у доступній формі.

Ми намагалися зробити інформацію зрозумілою для кожного, пояснити, звідки кошти потрапляють до бюджету, чому саме профінансовані роботи є пріоритетними, які видатки є обов'язковими і чому.

Пам'ятайте, що громадська зацікавленість та контроль сприяє зростанню ефективності бюджетних витрат!

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян, який ви тримаєте у руках, - це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет громади. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр. Основна мета «бюджету для громадян» - це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.

Він допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців, і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме.

Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України.

Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити.

Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дит.садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соц.захисту, фіз.культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій - інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ЛИПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи - звичайним листом, надісланим поштою чи електронно;
- подавати пропозиції безпосередньо до фіневідділу (контакти дивіться в кінці цього документу), сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

ТРАВЕНЬ-ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- подавати пропозиції безпосередньо до сільської ради (сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян);
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД - 25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- віддавати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- допомагати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян - розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки - плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

БЮДЖЕТ

- це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на 1 рік - називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ**СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ**

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь у кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ**СІЧЕНЬ- 15 БЕРЕЗНЯ**

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Загальна кількість населення - **7 341 особа**

Працездатне населення - **4 314 осіб (59%)**
Працевлаштоване населення - **1 830 осіб**

Промислові підприємства - **11**

Галузі діяльності підприємств:
- сільське господарство
- легка промисловість

Земля сільськогосподарського призначення - **13 055,57 га**

Школи громади - **2**

Дитячі садки громади - **2**

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії - **3**

Лікарні громади - **1**

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: **10,73 км**
Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту (ямкового): **42,92 км**

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади.

Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади є основою, на якій формується бюджет.

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Одним з основних документів Станіславської об'єднаної територіальної громади є **Стратегія розвитку на 2019 - 2020рр.** Стратегія визначає цілі та пріоритети розвитку громади, завдання, проекти, спрямовані на структурні зміни в економіці та соціальній сфері, покорокового розв'язання наявних проблем. Пріоритетами розвитку громади є:

Підвищення економічного та туристичного потенціалу

Підвищення якості водопостачання та водовідведення

Модернізація місцевої дорожньої інфраструктури комунальних доріг

Благоустрій місць громадського користування

Розширення можливостей освітньої системи та доступні соціальні послуги

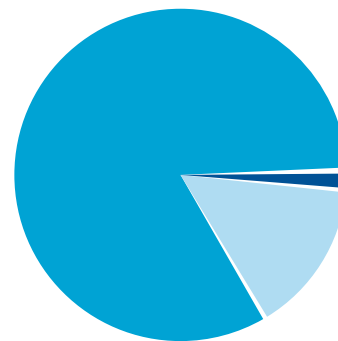
ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Кошти в бюджет громади потрапляють з двох основних джерел - від держави (субвенції, дотації) та власний заробіток громади. Кошти від держави спрямовуються на забезпечення надання освітніх, медичних послуг, інших функцій держави. Більшу частину надходжень громада отримує з власних доходів, які складаються з податкових та неподаткових надходжень.

Бюджет ОТГ складається із загального та спеціального фондів. Найвагомим джерелом наповнення сільського бюджету є податок на доходи фізичних осіб, податок на майно та земельний податок, вагомою складовою є також і акцизний податок.

**ДОХОДИ
БЮДЖЕТУ**
47 129,1
тис.грн

ВЛАСНІ ДОХОДИ
14 469,2 тис.грн

ПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ
12 551,5 тис.грн
(86,75%)

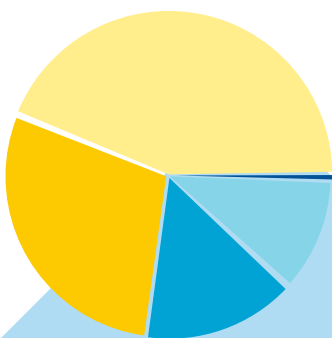
НЕПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ
1 805,7 тис.грн
(12,48%)

ДОХОДИ ВІД
ОПЕРАЦІЙ З
КАПІТАЛОМ
112 тис.грн
(0,77%)

3 них:

- НАДХОДЖЕННЯ ВІД ПРОДАЖУ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ - **12 тис.грн**
- НАДХОДЖЕННЯ ВІД ПРОДАЖУ ЗЕМЛІ І НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ - **100 тис.грн**

ТРАНСФЕРТИ
32 659,9 тис.грн

ОСВІТНЯ СУБВЕНЦІЯ
14 156,5 тис.грн (43,34%)

БАЗОВА ДОТАЦІЯ
7 817,7 тис.грн (23,94%)

ДОТАЦІЯ З МІСЦЕВОГО
БЮДЖЕТУ НА
ФІНАНСУВАННЯ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ТА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗА
РАХУНОК ДОДАТКОВОЇ ДОТАЦІЇ
5 389,1 тис.грн (16,5%)

МЕДИЧНА СУБВЕНЦІЯ
5 099,7 тис.грн (15,61%)

СУБВЕНЦІЯ З МІСЦЕВОГО
БЮДЖЕТУ НА НАДАННЯ
ПІДТРИМКИ ОСОБАМ З
ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ
123,2 тис.грн (0,38%)

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

- ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ - 6 360 тис.грн (50,7%)
- ЄДИНИЙ ПОДАТОК - 3 155 тис.грн (25,1%)
- ПОДАТОК НА МАЙНО - 2 256,5 тис.грн (18%)
- АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК - 778,5 тис.грн (6,2%)

ВСЬОГО
12 551,5
тис.грн

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

- ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ - 1 415,7 тис.грн (78,4%)
- АДМІНІСТРАТИВНІ ЗБОРИ ТА ПЛАТЕЖІ, ДОХОДИ ВІД НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ - 300 тис.грн (16,6%)
- ІНШІ ДОХОДИ - 80 тис.грн (4,4%)
- ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ - 10 тис.грн (0,6%)

ВСЬОГО
1 805,7
тис.грн

**НАЙБІЛЬШІ
ПЛАТНИКИ
ЗА ВИДАМИ
ПОДАТКІВ ЗА
ПІВРІЧЧЯ 2019р.**

ПДФО (3 122,5 тис.грн)

- Філія «Дельта-Лоцман» ПП «АМПУ» - 32,6%
- СТОВ «Енограй» - 9,4%
- ТОВ «Лиман-агро» - 2,2%
- ПП «Таврія ПАК-В» - 1,8%

ЄДИНИЙ ПОДАТОК (1 393,1 тис.грн)

- ФОП «Попенко О.С.» - 14,7%
- ФГ «Дністр» - 5,7%
- ФОП «Пашенко В.Н.» - 5,7%

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК (716,6 тис.грн)

- СТОВ «Енограй» - 12%
- ФГ «Сад» - 6,6%

Із сільського бюджету кошти йдуть на утримання закладів дошкільної та шкільної освіти, закладів культури, охорони здоров'я, соціальний захист населення, підтримку житлово-комунального господарства, розвиток фізичної культури та спорту, благоустрій та управління громадою.

Найбільші витрати з бюджету витрачаються на фінансування галузі освіта (63,0%), на другому місці - медична галузь (13%) та управління громадою (12,8%), де переважає питома вага заробітної плати.

Найменш охопленими галузями залишаються фізична культура та спорт. Видатки в бюджеті громади, які спрямовані на досягнення пріоритетів її розвитку, це: витрати на житлово-комунальне господарство, виконання інвестиційних проектів в рамках формування інфраструктури, витрати на утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури, здійснення заходів із землеустрою, які складають 11,2% від бюджету громади.

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ ПО ГАЛУЗЯМ	ВСЬОГО, тис.грн	<ul style="list-style-type: none"> ● - оплата праці, тис.грн ● - оплата енергоносіїв, тис.грн ● - інші видатки, тис.грн 		
		оплата праці, тис.грн	оплата енергоносіїв, тис.грн	інші видатки, тис.грн
ОСВІТА	28 742,4	20 254,2	2 461,3	6 026,9
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	5 926,7	5 099,7	600	227
УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ	5 861,5	4 200	150,5	1 511

На території громади функціонують два дитячі садочки та дві середні школи, що повністю відповідає потребам населення. Школи мають три повні ступені, достатню для цього кількість учнів та освітню субвенцію. Два заклади обслуговують потреби трьох населених пунктів. На перспективу не планується створювати опорний заклад і немає потреби в оптимізації.

<i>Загальноосвітній заклад</i>	<i>К-сть учнів/ вихованців</i>	<i>Видатки на 1 учня/ вихованця, грн</i>	<i>Всього видатків на заклад, тис.грн</i>
Станіславська ЗПЗСО	435	26,4	11 477
Широкобалківська ЗПЗСО	257	33	8 476,9
Станіславський ЗДО-ЦРД Казка	160	25,9	4 147,1
Широкобалківський ЗДО	95	30,3	2 879,1
Станіславська школа мистецтв	227	6,6	1 493,2

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Бюджет розвитку громади на 2019 рік відповідає стратегічним пріоритетам розвитку громади та станом на 01.06.2019 року становить - **5 166,4 тис.грн.**

За рахунок Бюджету розвитку Станіславської ОТГ в 2019 році планується реалізувати наступні проекти:

**1 692,2
тис.грн**

Поліпшення матеріально-технічної бази закладів освіти громади

Покращення якості освіти дітей 1-4-х класів загальноосвітніх закладів

**186,8
тис.грн**

**268,4
тис.грн**

Капітальний ремонт систем опалення в приміщеннях Широкобалківського будинку культури

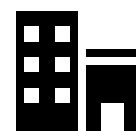

Модернізація вуличного освітлення з використанням енергозберігаючих джерел світла

**152
тис.грн**

**2 323,9
тис.грн**

Розширення послуг, які надає комунальне підприємство населенню, завдяки придбанню спецтехніки та виробничого обладнання

Подайте свої пропозиції до бюджету Станіславської ОТГ на 2020 рік!
Для цього опишіть існуючу проблему та запропонуйте шляхи її вирішення.
Заповнену форму подайте до сільської ради!

Поштова адреса:
вул. Свободи, 15, с. Станіслав, Білозерського р-ну,
Херсонської обл., 75051

Електронна пошта:
stanislav_sr@meta.ua

Голові Станіславської сільської ради

_____ (ПІБ)

_____ (адреса)

_____ (конт.тел.)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ 2020

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема _____

_____
_____
_____

Ця проблема зачіпає інтереси _____

_____
_____

Вирішити цю проблему можна шляхом _____

_____
_____
_____

Прошу Вас розглянути можливість включення до бюджету Станіславської сільської ради
на 2020 рік витрати на _____

_____
_____

_____ (Підпис)

_____ (Дата)